

Korszerűbb szerszámozás — gazdaságosabb gyártás

Kiállítás Szegeden

A piaci igények, a technológiai fejlődés elengedhetetlenül megköveteli, hogy a vállalatok mindinkább korszerű berendezéseket, eszközöket használjanak. Csongrád megye gépipari vállalatainak is egyre több korszerű szerszámogép dolgozik, s mind több helyen fejlesztik tovább meglevő gépparkjukat, pótlólagos automatizálással. Az a kiállítás, amelyet a Gép- és Szerszámértékesítő Vállalat a Gépipari Tudományos Egyesület szegedi szervezetével közösen rendezett, s amelyet tegnap, kedden nyitott meg a Technika Házában *Varga Jenő*, a vállalat kereskedelmi igazgatója, több célt is szolgál egyszerre, a címül választott mottó (Korszerűbb szerszámozás — gazdaságosabb gyártás) jegyében.

A vállalat immár 6—7 éve rendez hasonló kiállításokat az ország különböző ipari centrumaiban. Most először vették föl ilyen célból a kapcsolatot a GTE szegedi szervezetével, aminek eredménye a tegnap megnyitott kiállítás. A vállalat a 11 hazai és a három osztrák cég termékeinek bemutatásával mindenekelőtt azt kívánja elérni, hogy találkozhassanak egymással a felhasználók és a gyártók, hogy az előbbieket megismerjék a legújabb eredményeket és a

kiállítást megtekintő szakemberek természetesen nemcsak műszaki információkat kaphatnak, hanem kapcsolat alakulhat a gyártók, a forgalmazók és a felhasználók között. Erre az is jó lehetőséget nyújt, hogy a GTE éppen most rendezte meg hidraulikával és pneumatikával foglalkozó tanfolyamát — segítve a vállalatokat a pótlólagos automatizálásban —, s annak hallgatói most a gyakorlatban is láthatják azokat az elemeket, amelyekről a tanfolyamon elméleti ismereteket szereztek. Szaktanácsokat is kaphat minden érdeklődő az egyes elemek beépítésének lehetőségeiről.

A tegnap megnyitott kiállítás még két más eredményt is járhat. A Gép- és Szerszámértékesítő Vállalat tárgyalni kíván a Vidéval,

hogy ismét nyissanak Szegeden közös, bizományosi üzletet, amely segíthet nemcsak a kisiparosok, hanem a vállalatok gyorsabb ellátását is. A GTE szegedi szervezete is fölajánlotta, hogy amennyiben a vállalat ellátja őket a szükséges információkkal, tanácsadó szolgálatot szerveznek szerszámozási kérdésekről, ezzel is segítve a gyorsabb műszaki fejlesztést.

A kiállítást különben március 31-ig, naponta 10 és 16 óra között tekinthetik meg az érdeklődők.

Orvostanhallgatók diákköri konferenciája

Kétévenként rendezik meg az országos tudományos diákköri konferencia orvostudományi szekciójának programját, változó helyszíneken, a négy orvostudományi egyetem valamelyikén. Ezúttal a Szegedi Orvostudományi Egyetem ad otthont az országos TDK előadássorozatának.

A konferencia tegnap, kedden délelőtt kezdődött a

Bolyai relikviák a múzeumban

Becses relikviák kerültek a közelmúltban méltó helyükre, a Magyar Nemzeti Múzeumba: a nagy magyar matematikus Bolyai János exhumálási ereklyéi. A tudós szemfedőjének, koporsójának egyes darabjait és egy hajtcincset tartalmazó, gondosan csomagolt fekete doboz hetven évig vándorolt, míg Kun-kuti Márton idős pedagógus a múzeumnak ajándékozta.

A bolyaiak marosvásárhelyi sírját 1911. június 7-én exhumálták, hogy új, méltó sírmeletet állítsanak. Az ereklyéket akkor helyezték a fekete dobozba. Most a Nemzeti Múzeumban nem tudományos céllal, inkább kegyelettel őrzik a relikviákat. A nemzet nagyjai — művészek, tudósok, politikusok — ereklyéinek gyűjteményében.

Színe és visszája Mementó

Kezdetben úgy hittük, jóvas nemzet vagyunk. Majd Madáchnak tiszteleg az egész ország (mi több, e magyarjaink nemzetközi értekeinek a művelt világ is, ahogyan mi sem kevésbé tiszteljük mondjuk Haydn vagy Stravinsky művészetének). Mórának vagy most Juhász Gyulának centenáriumán e tőj rója le kegyeletét, idézi meg szellemiségét — aztán megemlékszik évfordulóikon politikai, társadalmi események; fontosabb intézmények, vállalkozások alapítására, tudományos tettekre kerek születésnapjukon és így tovább, és így tovább. Minél jelesebb az ügy, annál fényesebb az ünnep. Időben is elhűződik, egész esztendőre akár. Nagy dolgok és kisebbek váltakoznak hat évfordulás naptárunkban, a skála oly széles és tarka, s oly összefüggő buzgalommal bővítjük, szaporítjuk, hogy lassan csodálkozni sincs erkezőse az embernek. Így aztán föl se tűnt már, épp csak rábambultam az egyik postai küldeményre biggyesztett bélyegre: 10 éves az irányítószám! Memento mori, hű, de öregszünk...

Vannak persze hivatalos kezdeményezések is, hogy a népi búzgalommal bővítsük, szaporítsuk, hogy lassan csodálkozni sincs erkezőse az embernek. Így aztán föl se tűnt már, épp csak rábambultam az egyik postai küldeményre biggyesztett bélyegre: 10 éves az irányítószám! Memento mori, hű, de öregszünk...

Édeskeser

A kifejezés merő csináltvány, pontosabban Boldizsár-perszifláz. S hogy a jeles író „keseréseit” miért voltam botor kifordítani? Elmondom, nekifutásból.

Azt hinné az ember, ha már drágábban adnak valamit, javítják a minőségét, vagy legalább úgy tesznek, mintha javítanák. Ha lúd, legyen kövér. Adódnak erre tartalmi és formai szempontok, mert ha a dolog lenyegi tartékaj változatlanok is, azért kínálhatják vonzóbb, tetszősebb konténerben, mitől oly érzése támadhat a vevőnek, nem egészen ugyanazt kapja más. Varietas delectat, a változatosság gyönyörködtet. Hanem a külön, a csomagolás csinosabb formaruhája csupán elaltatja a vásárló éberségét, mert amint fogyasztóvá válik, s kiderül, a minőség nemhogy ugyanaz, de csökkent értékű, a kedves vevő odahaza ingerült lesz. Mint például az úgynevezett kristálycukorral.

Amióta tudniillik fölkuosztott az ára, és karcsú papírcsokká zsigereye ille-

geti magát, pusztán tapintásra érzékelné, kőkeményre vált. Miként a hasonlóan papiroskóréttel csomagolt só: ahhoz, hogy rendeltetészerű állapotba hozza az ember, szurkálja, ütögeti, csiszolja, faricskálja, mígnem szétrobban az asztalon, s lehet összesőpörni, a használhatatlanná vízesedet-piszkolódot törmeléket szemére vetni, egyszerűen „jut belőle veszteséges hányad, atól fügően sok vagy kevés, ki milyen ügyes vagy konyhakész. Ez a só nem harasó, mondaná a szomszéd. Magyarán és enyhén szólva: nem túlzottan praktikus. No már most. Tessék elképzelni, amint egyszerre preprel az ember konyhája asztalán cukrot és sót. A porhanyós csatateren vadul csapkod, szikráznak, fröccsennek a törmelékek, édes és keserű keveredik egymással, aztán a vég-eredményt nyelvi izléssel lehet szórni, s a kívényszerű kóstogatás után jöhet a „főzőcske, de okosan” — az étvágtalanság garantált. Hát nem édeskeser?

Nikolényi István

Elismerés kisiparosoknak

Ünnepségen emlékeztek meg április 4-ről tegnap, kedden a kisiparosok a megyei tanács épületében. Dr. Huber Bertalanak, a megyei tanács vb ipari osztálya vezetőjének köszönetét mondta hazánk felszabályozásának évfordulóját. Szabó Jánosné, a megyei tanács elnökeket nyújtott át az általában magasabb színvonalon dolgozó, a lakossági szolgáltatásban huzamosabb ideje helyet álló kisiparosoknak. A Szakma Kiváló Kisiparosa oklevelet kapta Rendszeres Istvánné manikűrös (Szeged), Oláh József cipész (Szeged), Márkus Mihály férfitáncos (Szeged), Szabó Béláné fűzőkészítő (Szeged), Mészáros István sütő (Kistelek), Barna László lakatos (Sándorfalva), Bérczi Béláné háztartási laakészítő (Szatymaz), Szilágyi Zoltán lakatos (Üllés), Dani András kömüves (Röszke), Szalai Ferenc bűfűszelő (Mórahalom).

James, a családirtó

A cím a látszat ellenére nem krimire utal. James az a bizonyos, az Onedin-famíliából. Melynek újabb, erőteljesen grandiózus sorozata nemrégiben befejeződött, elemzések tucatjai próbálták fölfedezni: ugyan mitől e család páratlan, döbbenetes, minden elképzelést fölülmúló népszerűség? Hiszen — valljuk csak be őszintén — emmél ellenszenvesebb gyűlekezettel keresve is nehéz találni. Elizabeth, ez az enyhén frigidnek tűnő, szőke-ségében egyáltalán nem légiés hölgyemény éppoly pénzsovár, önző, irigy, szárnító, mint drágalátos fivéréi: Robert, a bajszkirály, ki pipogya és alattomosan vissza-visszalövedő, no meg persze maga a főfőhős, ez az arrogáns, gátlástalan és überkapitalista James — egytől egyik tökéletesen antipatikuss figurák. A szabadversenyes kapitalizmus hőskorának brosúra-igazságait tökéletesen ilusztrálva testvér testvérek farkasa itt, egymáskor épp annyira, mint a konkurrens Frazernek, vagy szegény, aláztatós, amolyan Onedin-lábkapca funkciót teljesítő Baines kapitány-nak.

A már-már abszurd Onedin-imádat úgyében fölített, tanácsalantul töprengő kérdések tehát igencsak helyenvalóak. Tényleg — miért is? De hiszen nemcsak Onedinekét övezi össznépi rajongás. A rádióban immáron jó negvedszázada a Szabó-családot is, s ha talán kisebb mértékben, de szintén igencsak kedveltek a családregény, Roger Martin du Gard *A Thibault családja*, Gorkij *Artamanovokja* — s az irodalmi familiahistóriák tévés feldolgozásai, legutóbb a *Buddenbrock-ház* és *Krleza Glenday Ltd* című műve. Ha más-más módon is, de mind ugyanazt az igényt szolgálják. Az okokhoz előbb röpke áttekintés szükséges. A filmekből, könyvekből, tévé-

ből, rádióból ismert családábrázolások változó színvonalon bár, de kivétel nélkül éles kritikai személetet tükröznek. A gyermekek szemében állnak szüleikkel, feleségek férjeikkel, fivérrel fivérékkel és így tovább. Igaz, jó esetben ezek a belvillongások társadalmi háttérrel szolgálnak, ám a szeretett, szívesen látott-olvasott darabok éppen-séggel nem valami glóriás dicsfénybe vonják „a társadalom alapsejtjét”. sőt: kimondottan illúziórombolók, egy-egy kiválasztott család egyáltalán nem hízelgő freskóit fesztívén a tágra nyit szemek és fülek elé.

A következők kézenfekvő: James Onedin és társai, hívják őket bárkinék. Buddenbrooknak vagy éppen-séggel Icanak — egytől egyik éppen az ellen hatnak, amelynek keretében leginkább élvezik őket. Vagyis meghitt családi körben mondjuk egy kedd estén. Először mértékű popularitástuk csalághatárulama főloldhatatlannak látszó ellentmondás „vágya” indokolja, miszerint emberi fajtánk már csak úgy van teremve, hogy tudva-tudatlanul önmaga görbe tükre láttán ragaszkodik legjobban — saját görbe tükréhez... Válás-rekordos, családi perpatvaroktól hangos világunkban némi tudat alatti kielégülést is jelenthet észlelni, hogy azok, akiknek a távoli múltban hajózási társaságai voltak vagy akik manapság a Lapály utcában élnek, mennyivel több, vagy legalábbis ugyanannyi familiabajjal küszködnek — mint mi magunk...

Am a családábrázolások az emberi kultúrában mindig közvetett ellenmodellként funkcionáltak: az „igye ne!” intelmét (is) visszhangozták. A családirtó James Onedin meséje, gyánitom, több intelemnél, példázat-nál és tömeglélektani (ál)

rejtelynél: gyarlóságaink különbözőleges helyzetekben történő, az alkotók által ravaszul kiszámított indulatlevezető csatornája. Aki ugyanis otthon jobbára csak oly tevékenységekre szorítkozik, hogy hazaérve „bedobja” a vacsorát pár üveg Kőbányai aktív és neje passzív társaságában, majd átfutja az újságot, odavet egy-két kérdést („a gyerek?”, „történt valami?”, majd a képernyő villódzásaiba temetkezik, honnan este tíz után egyből szundira fordítja az irányt — annak az efféle mozgalmass családi élet megnyugtatóan izes pikantéria és egzotikus színorgiák kiapadhatatlan forrása. Akinél talán még rosszabb a helyzet (gyerek a falhoz csapkodva, feleség, netán férj rendszeresen fenytve — „embert akar faragni belőle”), az James lényegesen finomabb „családirtó” akciót megnyugodva szemlélheti, még föl is háborodhat esetenkénti megengeségein. A kivételek (gyengicsak a többség) pedig: lányregényekből örökölt érdeklődéssel elegy, enyhe borzadályal nézi, míféle családok is vannak, uramisten...

Jóteknony-e hát az Onedin és egyéb családörület? Nem jó a kérdés. Eszményekről volna szó. Amennyiben vannak ilyenek. A család szerepéről már annyi vitát szerveztek errefele — de James, a családirtó és a ma valós, kínzó kérdések és legmeghittebbnek tartható közösség szerepéről másféle összefüggésben vizsgálódók. Amelyeket megoldani viszont éppen nem a televízió, a filmgyártás vagy a könyvkiadás feladata. James Onedin, úgy is mint Peter Gilmore nyugodtan kikapcsolhat a képernyőről, tekinthet méretű pajezsa mellől: szerethettek engem vagy utálhattok is, ha úgy tetszik. Egyáltalán nem ez (lenne) a lényeges...

Domonkos László

KISZ-vándorzászló átadása Makón

A makói tanács KISZ-szervezete elnyerte a KISZ KB Vörös Vándorzászlóját. A magas kitüntetést tegnap, kedden tartott ünnepségen vette át dr. Bánfi Margit

KISZ-titkárság Györgytól a KISZ KB tagjától, a megyei KISZ-bizottság első titkáráról. Az ünnepségen ott volt Szőgi Béla, a megyei pártbizottság osztályvezetője,

Barátság postásai

Szeged—Odessa, Pécs—Lvov, Győr—Jereván, Szolnok—Tallin testvérvárosok. A Magyar Úttörők Szövetsége Országos Tanácsa, a Magyar—Szovjet Baráti Társaság és a rádió s szovjet állam megalakulásának 60. évfordulója alkalmából a Barátság postásai című jéttékos vetélkedőt hirdette meg. Négy magyar város úttörői bemutatták a magyar—szovjet testvérvárosok kapcsolatát, azok történelmi, irodalmi, gazdasági nevezetességeit. Az elmúlt hét végén a négy város úttörői rádió-

összeköttetés útján versenyeztek az országos döntő első helyéért. A tiztagú csapatoknak 5—5 feladatot adott a zsűri, s a szegediek nem kis öröme a főiskola 2-es számú gyakorló iskolájának csapata mindent a legsikeresebben teljesítette. Így az országos döntőt Konczos Szilvia, Bakacs Angéla, Jeney Krisztina, Garnai Edit, Diószegi Andrea, Otott Agnes, Arva Judit, Hefler Gabriella, Bozsó Zoltán, Pinter Andrea nyerte. A rádió felvételt készített a vetélkedőről, április 24-én, délelőtt 10 óratól hallható a Kosrth-adón.